

KLAUDIA GIORDANO

PLANOWANIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY W PRAKTYCE

Z największą przyjemnością prezentujemy Państwu naszą najnowszą publikację, książkę dr Klaudii Giordano pt. *Planowanie zrównoważonego rozwoju gminy w praktyce*. Prezentowana książka, rekomendowana przez Związek Gmin Lubelszczyzny, jest skierowana przede wszystkim do samorządów gminnych i ma formę praktycznego poradnika metodycznego.

W poradniku czytelnik znajdzie m.in. informacje na temat tego, co powinno składać się na realizację zrównoważonego rozwoju, jakimi narzędziami go wdrażać, jakie dokumenty strategiczno-planistyczne powinna przygotować gmina, które z nich mogą być uzupełnieniem i jakie są relacje między nimi. Dokumenty omówione w niniejszym poradniku dotyczą m.in.: inwentaryzacji przyrodniczej, ekofizjografii, programu ochrony środowiska, planu gospodarki odpadami, strategii rozwoju, planu rozwoju lokalnego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (w sumie omówiono 13 dokumentów, a także warunki zawiązania stowarzyszeń gminnych).

Poradnik zawiera również charakterystykę 5 modeli planowania zrównoważonego rozwoju: przyrodniczego, społecznego, ekonomicznego, przyrodniczo-społecznego i Agendy 21 oraz ich wariantów. Pokazano praktyczne przykłady zastosowania tych modeli przez konkretne gminy. Omówiono najważniejsze metody tworzenia modeli, m.in. SWOT, ZOOP – wypracowanie celów rozwoju, do których dążą mieszkańcy gminy, metody eksperckie i społeczne. Prezentacja każdego modelu poparta jest przykładami z gmin, które go wykorzystywały.

Książka prezentuje również czynniki aktywizujące, jak i ograniczające aktywność gmin w procesie planowania zrównoważonego rozwoju, związane z trzema głównymi determinantami: prawodawstwem, kompetencjami kadry zarządzającej i ilością pieniędzy przeznaczanych na rzecz ochrony środowiska. Zaproponowano szereg postulatów, które zwiększyłyby tę aktywność.

Ponadto w niniejszym poradniku każdy odnajdzie „swoją gminę” i zobaczy jak wygląda jej zaangażowanie w planowanie zrównoważonego rozwoju. Jest to możliwe dzięki specjalnym mapom aktywności gmin, które zostały umieszczone w niniejszej publikacji, a które powstały na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych przez autorkę. Czytelnik będzie mógł zapoznać się także z oceną tej aktywności według województw, a dokonaną w związku z posiadaniem przez gminy opracowań strategiczno-planistycznych, wykształceniem przyrodniczym kadry gminnej, obecnością samodzielnego inspektora do spraw

ochrony środowiska oraz przynależnością do związku bądź stowarzyszenia gmin. Poradnik pokazuje najbardziej aktywne gminy w Polsce (ranking gmin) oraz najbardziej aktywne województwa (z podziałem na dwie strefy regionalnej aktywności).

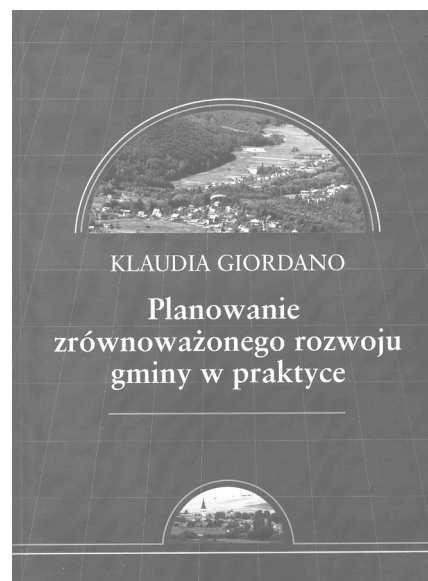
W książce położony jest nacisk na analizę jednego z aspektów wdrażania zrównoważonego rozwoju w gminach, ale jakże ważnego, mianowicie procesu jego planowania w powiązaniu z uwarunkowaniami formalno-prawnymi. Przeprowadzono badania aktywności (zaangażowania) wszystkich gmin w Polsce w proces tego planowania. Starano się uzyskać w ten sposób wiarygodne dane, ukazujące, w jakim stopniu samorządy lokalne po ponad 15 latach funkcjonowania (od 1990 roku) korzystają ze swoich uprawnień i w jakim stopniu wywiązują się z obowiązków realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, ujętych głównie w polityce ekologicznej państwa.

Cena książki to 27 zł. Zamówienia można składać telefonicznie: 081 740 93 40 (44, 45), przez e-mail: wydawnictwo@kul.lublin.pl lub pocztą: Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ul. Zbożowa 61, 20-827 Lublin, <http://www.kul.lublin.pl/ext/wydawnictwo/about.htm>.

Klaudia Giordano, *Planowanie zrównoważonego rozwoju gminy w praktyce*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005, 264 strony, 18 map (kolor).

O autorce

Klaudia Giordano – ur. w 1971 r., doktor, adiunkt Katedry Ochrony Środowiska KUL, kierowanej przez prof. Stefana Kozłowskiego. Obroniła doktorat w grudniu 2003 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie nt. *Aktywność polskich gmin w procesie planowania zrównoważonego rozwoju*. Odbiła studia podyplomowe Zarządzanie ochroną środowiska na Politechnice Białostockiej (2001). Aktualnie jest słuchaczem międzyuczelnianego studium podyplomowego Ocena i wycena zasobów przyrodniczych

(SGH-SGGW). Uzyskała stypendium językowe we Włoszech na Università per Stranieri w Perugi (2003).

Jest nie tylko teoretykiem, ale i praktykiem zajmującym się problematyką zrównoważonego rozwoju gmin. Od 10 lat (wraz zespołem KOŚ KUL) śledzi w terenie prace gmin. Interesuje ją praktyczna strona wdrażania polityki ekologicznej przez gminy, zarządzanie środowiskowe, programowanie ochrony środowiska przez gminy oraz wycena zasobów środowiska gminy.

Jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, autorką licznych publikacji naukowych, doświadczonym pedagogiem, opiekunem Koła Naukowego Studentów Ochrony Środowiska KUL. Prywatnie ciągle uśmiechnięta, lubi taniec, fotografię i Jakuba Wędrowycza.

Spis treści

Wstęp

I. Podstawy długookresowego planowania polityki ekologicznej w gminie

1. Gwarancja dobrej polityki ekologicznej gminy to zrównoważony rozwój
 - 1.1. Skąd wzięła się ta koncepcja i co zakłada?
 - 1.2. Czym jest zrównoważony rozwój, który ma realizować gmina?
 - 1.3. Znaczenie polityki ekologicznej dla gminy
 - 1.4. Różne oblicza polityki ekologicznej
 - 1.5. Najważniejsze zasady polityki ekologicznej dla gminy
 - 1.6. Narzędzia wdrażania polityki ekologicznej
2. Zadania polityki ekologicznej dla samorządów terytorialnych
3. Wytyczne dla samorządów terytorialnych wynikające z „Długookresowej strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju – Polska 2025”
4. Podstawowe obowiązki dla samorządów w zakresie wdrażania wymagań przepisów ochrony środowiska Unii Europejskiej

II. Dokumenty strategiczno-planistyczne potrzebne dla dobrej realizacji polityki ekologicznej gminy

1. Relacje między dokumentami – które z nich wybrać, opracować i dlaczego?
2. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy
3. Opracowanie ekofizjograficzne
4. Strategia rozwoju gminy
5. Plan rozwoju lokalnego
6. Polityka ekologiczna gminy
7. Program ekorozwoju gminy
8. Program ochrony środowiska gminy (POŚ)
9. Plan gospodarki odpadami (PGO)
10. Plan zaopatrzenia w energię
11. Gminny program edukacji ekologicznej
12. Masterplan i biznesplan
13. Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy w powiązaniu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

14. Deklaracja przystąpienia do związku, stowarzyszenia lub porozumienia gmin

III. Metody i modele kompleksowego planowania zrównoważonego rozwoju gminy

1. Metody
 - 1.1. Metoda ekspercka i uspołeczniona
 - 1.2. Analiza SWOT
 - 1.3. ZOOP – zorientowanie na cele
 - 1.4. Metoda Struktury Logicznej
 - 1.5. MAPS – Metoda Aktywnego Planowania Strategicznego
2. Modele
 - 2.1. Model Agendy 21
 - 2.2. Model przyrodniczy
 - 2.3. Model społeczny
 - 2.4. Model ekonomiczny
 - 2.5. Model przyrodniczo-społeczny

IV. Zaangażowanie gmin na rzecz planowania zrównoważonego rozwoju – czy twoja gmina jest aktywna?

1. Jak zbadano aktywność gmin – metoda
2. Analiza aktywności i zaangażowania gmin
 - 2.1. Inwentaryzacja przyrodnicza
 - 2.2. Opracowania ekorozwojowe
 - 2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
 - 2.4. Przynależność do związku lub stowarzyszenia gmin
 - 2.5. Obecność w gminie samodzielnego inspektora do spraw ochrony środowiska
 - 2.6. Wykształcenie przyrodnicze kadry urzędniczej
3. Ocena regionalna aktywności gmin – odszukaj i oceń swoją gminę

V. Finansowe zaangażowanie na rzecz ochrony środowiska – przykłady doświadczeń gmin z województwa lubelskiego

1. Gospodarowanie gminnym funduszem celowym
2. Wydatki budżetowe na przedsięwzięcia proekologiczne

VI. Co ogranicza, a co aktywizuje gminy do realizacji zrównoważonego rozwoju

1. Najczęstsze problemy
2. Działania wspierające aktywność
3. Porównajmy inne badania

VII. Podsumowanie – propozycje poprawy sytuacji

Załączniki

Bibliografia

Spis tabel

Spis rysunków

Spis map